

Interjú Dr. Hoppál Péterrel, kiemelt jelentőségű kulturális feladatok ellátásáért felelős miniszteri biztossal

Novák Irén: *A harmadik Orbán-kormány Emberi Erőforrások Minisztériumában kultúráért felelős államtitkári tisztséget töltött be 2014 és 2018 között. Az ötödik Orbán-kormányban a kulturális terület önálló tárcaként jelent meg, ahol Csák János miniszter úr Önt bízta meg az ágazat szakmai irányításával, majd 2023 elején új kormányzati feladatot kap a kultúra területén. Joggal gondolhatjuk azt, hogy ez korábbi munkájának eredményeinek elismerése.*

Dr. Hoppál Péter: Megtiszteltetés számomra, hogy 2022-ben viszhívtak a kulturális államtitkári tisztség betöltésére, mely felkérésnek örömmel tettem eleget, hiszen a magyar kultúra ügyét szolgálni számomra az egyik legnemesebb küldetés. Fontos motivációt jelentett számomra az is, hogy a korábbi államtitkári ciklusomban megkezdett sikeres programok, folyamatok – mint a Kulturális Alapellátás – ily módon biztosan tovább folytathatók. Nagy öröm számomra, hogy tevékenységem kultúr diplomáciai feladatkörrel bővült, jelenleg három helyettes államtitkárral működő kulturális államtitkárság

beüzemelése után, új kormányzati feladatkörömbé lépve, államtitkári feladataimat korábbi helyettesemnek, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetőjének, Závogyán Magdolnának adhatom át, aki nem túl zűz, ha azt állítom, harcostársam volt ezeknek a programoknak a sikeres elindításában, lebonyolításában.

N. I.: Az új kormányzati pozíciójában mi lesz a feladata?

Dr. H. P.: A miniszteri biztosi feladatkörben a magyar-török diplomáciai kapcsolatok felvételének századik évfordulója alkalmából tervezett magyar-török évad kulturális programsorozata előkészítését, az ezzel kapcsolatos tárcaközi koordinációt végezzük kollégáimmal, Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszter vezetésével. Az évad hazai és törökországi kulturális eseményeket is magában foglal és a kor aktuálissá vált gazdasági együttműködéseit is segítve kultúr diplomáciai funkciót tölt majd be. Fontos hangsúlyozni, hogy nem a történelmünk tragikus korszakát idéző, ötszáz évvel ezelőtti Oszmán Birodalommal,

hanem az új Törökországgal nyitott párbeszédet és a közös türk-magyar kulturális gyökereket ünnepelem, odafigyelve arra is, hogy milyen együttműködési lehetőségeket lehet létrehozni a két ország között 2023-ban, 2024-ben.

N. I.: Mit tekint a kulturális kormányzat legfontosabb eredményének az elmúlt időszakból?

Dr. H. P.: Fontos eredmény, hogy a kormány nemzetstratégiai ágazatként kezeli a kultúrát már 2010 óta. Az elmúlt évtizedben a kormány 650 milliárd forint támogatás biztosításával 900 milliárd összértékű kulturális infrastruktúrális fejlesztés megvalósítását segítette elő. Átadtuk a Magyar Zene Házát, az új Néprajzi Múzeumot, a megújult Operaházat, a debreceni Csokonai Fórumot és befejeződött a szolnoki Szigligeti Színház teljeskörű felújítása is. A felsoroltakból tisztán látható, hogy az állami kulturális beruházások nem csupán a fővárosra, de a vidékre is koncentrálódnak és kiterjednek. A kulturális ágazat számára újonnan meghatározott három fő célkitűzésünk közül ez az egyik: segí-

teni a vidéken élők minél szélesebb hozzáférést a magas minőségű kultúrához.

N. I.: Milyen konkrét programokkal tudták elérni a kultúrához való szélesebb hozzáférést?

Dr. H. P.: A Kulturális Akadálymentesítés már évekkal ezelőtt elindult a Kulturális Alapellátás kiterjesztésével. Kormányzati célkitűzés, hogy a kultúra minden társadalmi réteg számára elérhetővé váljon, bárhol is éljen az országban, mert a kulturális javakhoz való hozzáférés az életminőséget érdemben pozitívan befolyásoló tényező. A fiatalok hozzáféréseinek segítése a minőségi kultúrához már évek óta a kormány kiemelt szándéka. Ennek megvalósulására kimagaslóan pozitív példa a Lázár Ervin Program, amelyben évente több százezer gyermek vehet részt gondosan válogatott, minőségi kulturális eseményeken. A program jelentősége, hogy az egyik legérzékenyebb korosztályra, a hat és tizennégy év közöttiekre összpontosít. Ezekben az években dől el, hogy valaki a kultúrával élő, azt értő és ahhoz kapcsolódó, azaz kultúrahordozó személy lesz-e. A kulturális akadálymentesítés fontos lába, hogy elkezdődött a magyar kulturális vagyoni digitális térbe költöztetése, hogy a lehető legszélesebb körű, minőségi kulturális tartalom az interneten keresztül is elérhetővé váljon. Ma a nemzet könyvtárában, az Országos Széchényi Könyvtárban, havonta akár egymillió oldal digitalizációját végzik el a szakemberek. Az így létrejövő adatállomány néhány éven belül magyar és angol nyelven is elérhetővé, kutathatóvá válik. A magyar kultúrkinccs digitális térbe emelése nemcsak a vidéki közösségeket segíti, de a határon túli magyar testvéreinknek is egyszerűbb hozzáférést fog biztosítani a jövőben. A polgári kormány számára megkérdőjelezhetetlen a ha-

táron túli magyarok hozzájárulása az egységes és osztatlan kultúrkinccsünkhöz.

N. I.: Mitől erős egy nemzet, mi adja az erejét?

Dr. H. P.: Mi, magyarok a kulturális identitásunk további megerősítésével tudjuk az európai civilizációs értéktartásunkat szolgálni. Mindnyájan érzékeljük, hogy a nyugati liberális mainstream ideológia minden eszközön keresztül a „te vagy a fontos, csak te számítasz” kultúráját közvetíti, ami borzasztó károkat okoz a társadalom szövetében. Az izolált, csak önmagára számító és a másikat inkább vetélytársként szemlélő individuum nem lesz képes az együttműködésre sem a családjában, sem a munkahelyén, sem a tágabb közösségével akkor, amikor eljön az összekapaszkodás

ideje. Pedig most éppen ilyen időszakot élünk, háború van, Európa lejtmenetben. Ha nem kapaszkodunk össze, kulturális önazonosságunkat nem erősítjük meg, és ezt nem közösségben éljük meg, akkor lehetséges, hogy a nemzethalál nem a történelmi vesztes csaták után, hanem egy civilizációs klímaváltozás következtében ér utol bennünket. Minden eszközzel ez ellen dolgozunk. A magyar kulturális világnemzet, és csak rajtunk múlik, hogy kulturális kiválóságunkat hogyan tudjuk megmutatni.

Nagy elődeink attól váltak emblematikus hazafikká, hogy védték Magyarország szuverenitását, kivívták függetlenségét. A klebelsbergi alapokra támaszkodva a jelenlegi kulturális kormányzat hagyományörző, értékalapú nemzeti kultúrpolitikát folytat, amelynek

Kép: Kulturális és Innovációs Minisztérium

alapja közös értékeink megvédése. Innovációra és megújulásra van szükség, hogy a rendelkezésünkre álló értékeket meg tudjuk erősíteni. A polgári kormányzás nemcsak a fővárosban, hanem a vidéki Magyarországon is gondolkodik. A magaskultúra és a tömegkultúra egyensúlyára van szükség a következő években, melyhez szükséges megteremteni a megfelelő feltételeket.

N. I.: Mik lehetnek ezek a feltételek?

Dr. H. P.: Az állami támogatások biztosítása egy fölöttébb összetett és szerteágazó folyamat. A háború és a hibás brüsszeli szankciós politika hatása a kulturális ágazatot sem kerülheti el, intézményeink fenntartása és működtetése a korábbiaktól eltérő szemléletmódot igényel. A Kulturális és Innovációs Minisztériumnak továbbra is célja a helyi közösségek és együttesek és a magas minőségű produkciók előállításában segédkező, résztvevő intézmények támogatása. Az elmúlt fél évben elindult a kulturális pályázati rendszer egycsatornássá tételének kidolgozása, amelynek célja, hogy a pályázók azonos feltételrendszerrel és elbírálási rendszerrel haladjanak végig a pályázás folyamatán. Ugyanennyire fontos ma, 2022-ben, hogy a stratégiai szemlélet és a piaci gondolkodás beépüljön a kultúra világába is, kézzelfogható eredménnyel. A magánmecenatúra-rendszer kialakítása és a források többszatornássá tétele válságállóbbá teheti kulturális intézményeinket, ezért a lehetőségek feltérképezésére ösztönözzük a vezetőket. A piaci szemléletű intézményvezetés része lehet a helyiségek bérbeadása, sőt a jegybevételek piaci racionalizálása is hozzá tarthat bizonyos esetekben.

N. I.: Hogyan látja, napjaink megváltozott társadalmi, gazda-

sági kihívásaira milyen válaszokat tudunk adni?

Dr. H. P.: A mostani elhúzódó háborúban, az egész Európát sújtó szankciós és migráció okozta válságban az emberek békére, biztonságra vágnak, a kormány ezt nemcsak az ország fizikai védelmével, az energiaellátás és szociális biztonság megőrzésével szeretné biztosítani, hanem a magyar kultúra védelmével is, amely erő adhat mindannyiunknak ebben a nehéz időszakban. A válságok ellenére kötelességünk az eddigieknél is nagyobb hangsúlyt fektetni a hosszútávú gondolkodásra, a pro-aktivitásra. Ma a kormány elsődlegesen a lakossági rezsicsökkentés, a munkahelyek, a családok, a nyugdíjasok és a vállalkozások védelmére fordítja az erőforrásokat. A kulturális intézmények esetében, ahol a rezsitételek elképesztő mértékben megemelkedtek az elmúlt hónapokban, központi szabályozás helyett a döntéshozatal az intézményvezetőkre bízunk. Ennek egyik fő oka, hogy az állam által fenntartott kulturális intézmények rendkívül diverzifikáltak, más rezsiigénnyel rendelkezik egy múzeum, egy színházi

játszótér, egy hangversenyterem vagy akár egy levéltár. Az őszi elején konzultációra hívtam az intézményvezetőket és abban egyeztünk meg, hogy minden intézmény saját hatáskörében döntsön arról, milyen működési rendet alakít ki a takarékosági szempontok figyelembevételével. Az intézményi rezsicsökkentés támogatására kormányhatározat is született. Amennyiben az intézmények tavalyi rezsiköltségük 25%-át megtakarítják, az állam kompenzálni fogja őket. Itt szeretném kiemelni, hogy az elmúlt tizenkét év beruházásai és épületfelújításai most többszörösen megtérülnek, hiszen a modern és felújított épületek energetikai képességei nagyságrendekkel jobbak a régi épületekéinél.

Az intézmények mellett a Kulturális és Innovációs Minisztérium a kulturális ágazat közfeladatát ellátó dolgozói irányába is megad minden, a mai helyzetben kivitelezhető támogatást. 2022-ben a kormány egységesen 20%-os béremelést vezetett be, aminek végrehajtásához állami támogatást lehetett igényelni. Ez mintegy háromezer intézmény 28.000 dolgozóját érintette, akiknek bére en-

Kép: Kulturális és Innovációs Minisztérium

nek köszönhetően automatikusan 20%-kal magasabb lett. 2022-ben az állami támogatás teljes összege közel 21 milliárd forint volt. Elértük, hogy azoknak a kulturális feladatokat ellátó foglalkoztatottaknak a bérébe, akik 2022-ben megkapták a kiegészítést, a 20%-os bérfeljesztés 2023-tól beépüljön.

N. I.: Látszik-e a magyar kultúra országhatárainkon túlról is?

Dr. H. P.: Természetesen. A miniszterelnök a jelenlegi ciklusban nemcsak egy olyan új minisztériumot indított útjára, aminek már a nevében is szerepel a kultúra szó, hanem a minisztérium megalakulásával sikerült a kulturális ágazat legfőbb szereplőit is egyesítenie, azaz a világ 24 országában működő 26 külföldi magyar intézet szakmai irányítását a Kulturális és Innovációs Minisztérium alá rendelni. A Liszt-intézetek kiemelt szerepet játszanak abban, hogy a magyar kultúrát és ezáltal a magyar értékeket közelebb hozzák az Európai Unió állampolgáraihoz és ezáltal valós képet közvetítsenek Magyarországról, ellensúlyozva a nyugati mainstreamben, liberális médiában rólunk megjelenő torzításokat. Mivel tavasz óta a hazai kulturális intézményrendszer és a külföldi magyar kulturális intézetek szervezetenként is közös irányítás alá kerültek, a színvonalas és igényes magyar kulturális programok még könnyebben mutatkozhatnak meg külföldön és vihetik jó hírünket.

N. I.: Említette az összekapcsolást. Ezt szolgálja az a nemzetépítő, nemzetegyesítő folyamat, amely az elmúlt egy évtizedben elkezdődött?

Dr. H. P.: Különös jelentősége van a magyar kultúrának abban a tekintetben, hogy ez a legerősebb összetartó erőnk azokkal a magyar testvéreinkkel, akik ma az országhatárokon kívül élnek. Az az ország, amelynek népét nemzeti

kultúra köti össze, erős. Magyarország Kormányának minden olyan lépése, amely nemzeti kultúránkat a magyar jövő fundamentumaként védi, erősíti és továbbörökítését támogatja, a magyar kultúra iránti közös felelősségre emlékeztet mindannyiunkat. Igen dicséretesek és elismerésre méltóak azok a kezdeményezések, amelyeket a Nemzeti Művelődési Intézet indított el a Kárpát-medencében ezen célok érdekében. A magyar államhatáron kívül élő magyar közösségek virágzásának feltétele az erős anyaország. Mi pedig a határon túli nemzetrészekre a nemzet erőforrásaiként tekintünk. Csak a kultúránk őrizhet meg bennünket és

tarthat minket együtt magyarként a Kárpát-medencében.

„Hiszünk a közösségi kultúra, a közösségi művelődés fontosságában és erejében, hisszük azt, hogy a magyar kultúra csak a magyar kulturális közösségek megerősítésével, felemelésével őrizhető meg és vihető tovább, bízunk abban, hogy e fontos intézmény – a Nemzeti Művelődési Intézet – létrehozásával évszázadok magyar nemzedékeinek teszünk lehetővé, hogy felismerhesse, megérthesse, elsajátíthassa és tovább örökíthesse Magyar Nemzetének kulturális értékeit.” – részlet a Nemzeti Művelődési Intézet vendégkönyvéből.

Dr. HOPPÁL PÉTER tanulmányait a JPTE Művészeti Karán középiskolai ének-zenetanár, karvezető szakon, majd a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen közoktatási vezető képzésben végezte. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem (Zeneakadémia) Doktori Iskolájában DLA doktori címet szerzett egyházzeneből, ezt követően a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karán diplomázott MBA szakokleveles menedzserként. 1995-2010. között gimnáziumi tanár, 2002 és 2010 között a Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Óvodája főigazgatója volt, mindemellett több kórus karnagyaként, illetve a Pécsi Tudományegyetem óraadó tanáraként is dolgozott. 2017-től a PTE Művészeti Kara Zeneművészeti Intézetének egyetemi adjunktusa.

2004-ben a frissen alakult Fidesz Kulturális Tagozatának tagja lett. 2006-tól 2014-ig Pécs MJ Varos önkormányzati képviselője, 2010 és 2014 között a városvezető Fidesz-KDNP frakció vezetője, illetve az Európa Kulturális Fővárosa 2010 programot felügyelő Oktatási és Kulturális Bizottság elnöke volt. 2009. óta országgyűlési képviselő, számos bizottságban dolgozott. 2014-2018. között az Emberi Erőforrások Minisztériuma kultúráért felelős államtitkára volt. 2018-ban ismét országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Kulturális Bizottságának alelnöke és az EMMI miniszteri biztosa. 2022-ben negyedszer is egyéni mandátumot nyert a Baranya 02-es Pécs-kömlői választókerületben, és a Kulturális és Innovációs Minisztérium kultúráért felelős államtitkára.

NOVÁK IRÉN felsőfokú tanulmányait az Eszterházy Károly Főiskola könyvtáros szakán végezte, ezt követően a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdaságtudományi Karán kulturális turisztikai menedzser, majd a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karán kulturális mediátor mesterdiplomát szerzett. A szakirányú képzések mellett rendszeresen részt vesz készségfejlesztő tréningeken, aktív résztvevője szakmai fórumoknak, workshopoknak. Közel két évtizede dolgozik közművelődési területen, 2015-2021 között a Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. ügyvezetője. Vezetői munkájának köszönhetően a Miskolci Kulturális Központ Minősített Közművelődési Intézmény Címet, Látópont címet, Felelős foglalkoztató díjat, Családbarát Munkahely és Családbarát Szolgáltatóhely díjat, EFFE Label minősítést kapott. Közművelődési, kulturális és turisztikai szakember. 2022-től a Nemzeti Művelődési Intézet szakmai igazgatóhelyettese.